

Pardus ve Özgür Yazılım

Gökmen GÖKSEL, gokmen@pardus.org.tr

Ulusal Dağıtım Projesi
Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Enstitüsü
TÜBİTAK

7 Aralık 2007

Yazılımın özgürü ?

- Yazılımı kullanma özgürlüğü
- Yazılımı geliştirme özgürlüğü
- Yazılımı pazarlama özgürlüğü

Özgür Yazılımlar

- Pardus :)
- GNU Araçları
- Linux
- KDE Masaüstü
- Mozilla Firefox
- OpenOffice.org
- ...

Neden?

Ana sözleşme

Pardus, UEKAE tarafından, bilişim okur-yazarlığına sahip bilgisayar kullanıcılarının temel masaüstü ihtiyaçlarını hedefleyerek; mevcut Linux dağıtımlarının üstün taraflarını kavram, mimari ya da kod olarak kullanan; otonom sisteme evrilebilecek bir yapılandırma çerçevesi ve araçları ile kurulum, yapılandırma ve kullanım kolaylığı sağlamak üzere geliştirilen bir GNU/Linux dağıtımıdır.

Pardus Kronolojisi

- **2003:** Kavramsal hazırlık. "Neden?", "Nasıl?", "Kim ile?" sorularına yanıtlar
- **2003 sonu:** *"Dağıtım yapacağız"*
- **2004 ilk çeyrek:** Geliştirici ekibin toplanması
- **2004:** Teknik analiz ve alt yapının hazırlanması
- **2005 ilk çeyrek:** Pardus Çalışan CD (1 Şubat)
- **2005 sonu:** Pardus 1.0 (26 Aralık)
- **2006 sonu:** Pardus 2007 (18 Aralık)
- **Şu anda:** Pardus 2007.3
- **Yakında:** Pardus 2008

Hedef Kitle

Ana Sözleşme'den...

.... bilişim okur-yazarlığına sahip bilgisayar kullanıcılarının temel masaüstü ihtiyaçlarını hedefleyerek ...

Hedef Kitle

- Aslında herkes için...
 - Yeni bilgisayar kullanıcıları
 - Mevcut Windows kullanıcıları
 - Bir şekilde Linux ile tanışmış, fakat tatmin olmamış olanlar
 - Linux uzmanları, geliştiriciler
 - Uygulama geliştiricileri, entegratörler.

Geliştiriciler

- Çekirdek geliştiriciler
 - TUBİTAK / UEKAE bünyesinde çalışan tam / yarı zamanlı geliştiriciler
- Katkıcular
 - Paketçiler
 - Pardus proje katkıcuları
 - Yerelleştirme katkıcuları
 - Topluluk projelerinin yürütücüleri
- Kullanıcılar
 - Pardus'u tanıtmayı görev edinmiş,
 - Hata bulan, çözümü için uğraşan,
 - İyileştirme önerileri ile gelen,
 - Sadece şikayet eden :-) kullanıcılar.

Geliştiriciler

- Özgür yazılım geliştiricileri
 - Pardus'un yararlandığı/desteklediği özgür yazılım projelerinin geliştiricileri
 - Tüm yerelleştirme gönüllüleri
- Bilinen simalar, bilinen mecralar
 - Pardus deneyen, krtitik yazan, tanıtan, kullanan ÖY simaları
 - Belgelerde ve tartışmalarda Pardus atıfları
 - Pardus çözümlerinin tanınması
- Aktif destekçiler
 - Pardus temelli gönüllü projeler
 - Tanıtım kampanyaları

Nereden Başlasak?

- Özgür yazılım üretim süreci ile,
- Bir özgür yazılım ekosistemi kurmak ve
- Bilgi birikimi oluşturmak.
- Bu süreçte ürünümüzü ortaya çıkarmak

Nereden Başlasak?

- Dağıtım "*amorf*" bir yapı
- Doğru sorunları bulmak
- Doğru çözümler üretmek
- Mevcut bilgi birikimini doğru kullanabilmek

Nereden Başlasak?

- Önce, kısa bir süre için ikiye ayrıldık
 - Harcıalem Dağıtım
 - Dürtücü Teknolojiler
- Olabildiğince çok kaynağı "*dışarıdan*" kullandık

Nereden Başlasak?

- Pardus 1.0 sonrası en temel sorunlara odaklandık
 - Açılış altsistemi, servis yönetimi
 - Yönetim olabildiğince otomatik
 - Kullanıcılar için yönetim arayüzleri

Nereden Başlasak?

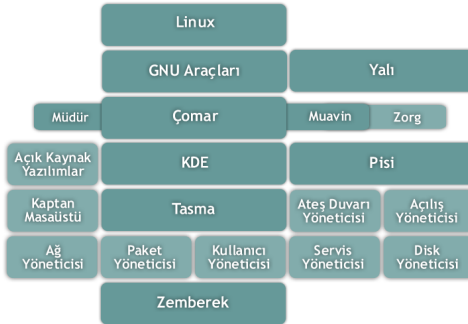
- Yeni projelere giriştik
 - MÜDÜR, daha çok görevde ÇOMAR
- Yeni teknolojileri araştırdık.
 - Güncel masaüstü teknolojileri entegre (hal, dbus, ntfs-3g...)

Ortak Akı Oluşturmak

- Katkıcular ile büyüyen bir proje
- Bilgiyi dışarıya aktarmak
 - Belgeler
 - Açık tasarım
 - Kaynak kodlar her zaman erişilebilir
 - Tartışma ortamları; listeler, toplantılar, hata takip sistemi
 - Proje geliştirme süreci her türlü katkıya açık
- **Sancılı bir iş!**

Bileşenler

Pardus 2007.3 Bileşenleri

Türkçe kullanmak istiyoruz

- Yerelleştirme çalışmaları
 - Uygulamalar Türkçe konuşmalı
 - Uygulamalar Türkçe ile sorunsuz çalışmalı.
- Bireysel çabalar
- Sesimizi, istediğimiz kadar, duyurmak için yeterli olmamışlardı
- Sorunları buluyor ve çözüm üretiyoruz
- Çözümlerimizi herkes ile paylaşıyoruz
 - Çözüm ana geliştiriciye iletiliyor
 - Çözüm Pardus tarafında sunuluyor

İmla denetimi

- Masaüstünde, her uygulamada Türkçe imla denetimi
- Türkçe yazabilmek, yazılanı okuyabilmek
- ı-l, i-İ harflerinin dönüşümleri yüzünden uygulama hatalarına takılmak
- Artık hayal değil

PiSi

- *Packages Installed Successfully as Intended*
- "Paket yönetimi" yeni değil
- Doğru yapılması gereken bir işi doğru yap!
Gerekirse yeniden yap !
- Paket yönetimi dağıtım için **çok önemli**
- Parçaları bir araya getiren sistem

PiSi

- Hızlı, basit, mantıklı
- Paket yapmak, paket bakımı yapmak çok kolay
- Benzerlerinden kat ve kat daha ufak bir kod, fazlaca özellik

ÇOMAR

- Yeni bir yaklaşım
- *Herkes onu arıyor!*
- Sorunun doğru tarifi → Doğru çözüm

ÇOMAR

- Yapılandırma arayüzleri görev tabanlı olmalı
- Gündelik işler için komut satırı gerekmemeli
- *Herkes belge okumuyor*
- Bilgisayar kendi işini kendi yapmalı
- Uygulamalar bir arada çalışabilmeli

ÇOMAR

- Şu anda neler yapabiliyor
 - Basit ve hızlı, profil tabanlı ağ yapılandırması
 - Otomatik grafik arayüz yapılandırması
 - Açılış sistemi; **hızlı**, kolay
 - Kullanıcı ve kullanıcı hakları yönetimi
 - Yazılım kurulum ve güncelleme (PiSi ile birlikte)
 - Yazılım kurulum ve güncelleme (uzaktaki bir makine için)
 - Uzaktan yönetim (Lider)
- Önümüzdekiler
 - Sunucu yönetimi
 - Güç Yönetimi

YALI

- Genel geçer bir çözüm
- Sade, basit : görev temelli, insan odaklı
- PiSi ve Çomar altyapısı
- Ufak ve hızlı
- *Herkes için kolay ve hızlı bir kurulum deneyimi*

Kaptan

- Kullanıcının ilk gördüğü uygulama
- Kullanıcının masaüstü görüntüsünü, ağ ayarlarını, paket yöneticisi ile ilgili ayarları yaptığı uygulama
- Basit, sade ve amaca yönelik

TASMA

- Kullanıcının sisteme dair ayarları değiştirebildiği uygulama
- Bir kısmını KDE araçları diğer kısmını Pardus yapılandırma araçları oluşturuyor
- Basit, sade ve amaca yönelik

2007 Yenilikleri : Kullanıcının Hayatını Kolaylaştıralım

- 70 dil desteği (Türkçe, İngilizce, Almanca, Hollandaca ve İspanyolca kurulum)
- AppArmor güvenlik yazılımı
- Gelişmiş donanım tanıma sistemi (Müdür)
- Gelişmiş güç yönetimi (Suspend/Hibernate v.b.)
- Gelişmiş X yapılandırma aracı (Zorg)
- Güncel paketler/teknolojiler [bkz: AIGLX :)]
- Masaüstü arama yazılımları (Beagle/Kerry)
- Ntfs-3g ile NTFS disklere yazma desteği
- Onlarca yeni oyun (Çok güzeller :P)
- Suse'nin gelişmiş Kickoff menüsü
- Xen, Qemu ve VirtualBox gibi sanal makina yazılımları

Sürüm Sonrası : Biraz da istatistik

- Pardus 2007 çıktıktan sonraki bir ayda :
 - 207.617 kişi web sayfalarımızı gezdi
 - 30.009 kişi Google'dan pardus diye aratarak,
 - 812 kişi ise “pardüs” diye aratarak bize gelmiş
- Yine bu zaman aralığında :
 - Pardus sunucularından 80.000 üzerinde
 - ÇOMÜ yansidan 13.166
 - Ulakbim yansidan 6.540
 - BitTorrent aracılığıyla 1.300 kişi Pardus 2007'yi indirdi.
 - Chip dergisi 55.000, PC Magazine 30.000, PC Net 35.000 adet dağıttı, EMO üyelerine 10.000 adet Pardus 2007 hediye etti.
 - Bir ayda 32.369 kişi PiSi aracılığıyla sunucularımızdan yazılım güncelledi

Sanal Ofis : www.pardus.org.tr

- E-posta listeleri.

<http://liste.pardus.org.tr>

- *gelistirici*, **-commits*, *duyuru*, *security* e-posta listeleri
- *pardus-kullanıcıları* e-posta listesi - son derece aktif.
- Projelerin tartışma listeleri

- Hata takip sistemi

<http://hata.pardus.org.tr>

- Hem Pardus projeleri hem paketler deposundaki paketler için hata takip sistemi
- Kullanıcı için daha ağırsız bir hata bildirme uygulaması yolda..
- Yeni paket, iyileştirme ve yerelleştirme istekleri de bu sistemde.

Sanal Ofis : www.pardus.org.tr

- Wiki
<http://tr.pardus-wiki.org>
 - Tüm Pardus belgeleri Wiki'de.
 - Tüm geliştirici ve katkıcılar belgelerini wiki'de geliştiriyor
 - Ortak bir bilgi birikimi ilk amaç.
- Topluluk projeleri, topluluk portalı.
 - Tüm gönüllü topluluk projeleri için teknik altyapı ve ortak çatı sağlamak amaçlı.
 - Yakın gelecekte hizmete girecek.

Tüm Geliştirme Gözönünde

- SVN sürüm kontrol sistemi ile merkezi kod deposu
- Proje kapsamındaki her türlü kod, belge, sunum depolarda
 - Projenin tüm geçmişi svn günlüklerinde.
 - Birlikte geliştirmek için uygun ortam.
- Pardus paketleri için *devel*, *2007* ve *contrib* depoları
<https://svn.pardus.org.tr/pardus/>
- Pardus projeleri için *uludag* deposu
<https://svn.pardus.org.tr/uludag/>
 - Web gösterimi <http://svn.pardus.org.tr>
 - Tüm depolar commits e-posta listeleri
 - Tartışmalar için geliştirici e-posta listesi

Anında Sonuç : Derleme Çiftliği, İkili Paket Depoları

- İkili paket oluşturma : Otomatik ve çabuk, hatasız.
 - Şu anda 2007 deposu
 - Yakın gelecekte *devel* ve *contrib* depoları
- SVN ile entegre, benzerlerinden çok çok kısa bir Python uygulaması.
- Yüksek işlemci gücü, otomatize süreç, geliştiriciye anında ikili paket.
- İkili paket depoları
 - Pardus-2007 : Pardus 2007 için kararlı paketler
 - Pardus-2007-test : Pardus 2007 için test edilen paketler

Anında Sonuç : Derleme Çiftliği, İkili Paket Depoları

- Pardus-2007 kararlı depo,
 - Şu an için resmi depoda 1322 kaynak paket,
 - bu paketlerden üretilmiş 1538 ikili paket içeriyor.
- Büyük oranda katkıcıların bakımını yaptığı contrib deposu,
 - Şu anda depoda 456 kaynak paket,
 - bu paketlerden üretilmiş 473 ikili paket içeriyor.
- Tüm depo ve paketçi bilgileri için
<http://paketler.pardus.org.tr/>

Anında Ürün : Pardusman ile Çok Kolay !

- Sürüm oluşturma / yayınlama sürecini büyük oranda kısaltıyor
- SVN, PiSi ve ÇOMAR altyapısı ile amaca yönelik dağıtım sürümleri hazırlıyor.
- Hem Kurulan CD, hem Çalışan CD : isterseniz çalışan USB disk, isterseniz Çalışan DVD !
- Zamanımızı CD hazırlayarak değil, test ederek kullanıyoruz.

Herkese Açık

- Pardus açık bir proje
- Gerçekten **açık**
 - Tasarım belgeleri
 - Kaynak kodlar
 - Hata takip sistemi
 - Tartışma listeleri
 - ...
- **Herkes destek olabilir!**

Ne bilmek gerekiyor?

Ne yapmak istiyorsunuz?

Ne yapmak istediğinize bağlı olarak, bilmeniz gerekenler değişiyor.

Pardus'u Tanıtmak istiyorum

- Pardus'un hedeflerini ve tarihçesini öğrenin
- Pardus projelerini öğren, bilgi sahibi olun
- Daha önceki tanıtım sunumlarına göz atın

Pardus'u test etmek istiyorum

- Hata takip sistemine üye olun ve kullanmayı öğrenin
- Yayınlanan test sürümlerinden haberdar olmak için tartışma listelerini takip edin
- Pardus test paket deposunu kullanın, hataları bildirin

Yerelleştirme çalışmalarına destek olmak istiyorum

- Yerelleştirme gruplarına katılın
- Pardus "Türkçe" listesine üye olun
- Test ederek sistemdeki yerelleştirme sorunlarını bulun, raporlayın/düzeltilin

Paket geliştirmek istiyorum

- PiSi'nin kullandığı teknolojileri öğrenin; Python, XML
- PiSi mimari belgesini okuyun
- Merhaba PiSi belgesini okuyun
- Action API belgesine göz atın
- Subversion kullanmayı öğrenin
- Depodaki paket örneklerine göz atın
- Pardus "paketler" listesine üye olun
- Depo politikası belgesini okuyun

Pardus projelerini/teknolojilerini geliştirmek istiyorum

- Yeni geliştirici belgesini okuyun
- Hata takip sistemini kullanmayı öğrenin
- Subversion kullanmayı öğrenin
- "uludag-commits" ve "paketler-commits" listelerine üye olun
- Dişine göre bir proje bulmak için projeleri inceleyin
- Destek bekleyen projeleri arayıp sorun
- Açık hatalardan başlamak iyi bir fikirdir

Projemi Pardus'a eklemek istiyorum

- Tartışma listelerine üye olun
- Projenizi tanıttın ve nasıl faydalı olabileceğini anlatın
- Hem kullanıcıları hem de geliştiricileri ikna edin
- Kolay gelsin :-P

Sorular, Öneriler, Sohbet

İLETİŞİM

- E-Posta: bilgi@pardus.org.tr
- Web: <http://www.pardus.org.tr>
- E-Posta Listeleri: <http://liste.uludag.org.tr/mailman/listinfo>
- SVN Depoları: <http://svn.pardus.org.tr/>